

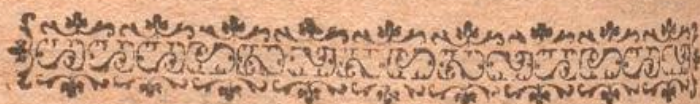
UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Provincia Aragoniæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68899](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68899)

R E S I D E N T I A
T V D E L E N S I S.

T V D E L A E Nauarræ, quam Tucrim dixit anti-
quitas, quidam è nostris ipsius vr̄bis inuita-
mento confederunt. Instituta est hoc anno sex-
centesimo tertio supra millesimum Beatę Virginis
Deiparę Sodalitas; in quam ascripti è prima nobi-
litate permulti, suę pietatis, & misericordię spe-
cimen dedere præclarum. Extruitur temporarium
templum satis capax.

P R O V I N C I A
A R A G O N I A E.

C E N S E N T V R in Aragoniæ prouincia Socij
trecenti, quadraginta quinque; Domus Pro-
fessa vna; Collegia decem; Domus Probationis
vna; Residentia vna. In Valentina Professa Domo,
tres & quadraginta. In Collegio quadraginta octo.
In Gandiensi Collegio duodeuiginti. In Cæsarau-
gustano vnus & quadraginta. In Bilbilitano vnde-
uiginti. In Tarasonensi totidem. In Barcinonensi
viginti septem. In domo Probationis Tarraco-
nensi vndesexaginta. In Gerundensi Collegio tri-
ginta. In Balearico viginti sex. In Vrgellensi vnde-
cim. In Ilerdensi sex. In Residentia Perpiniana
octo. Ascripti in Societatem octo; Defuncti no-
uem.

DOMVS

DOMVS PRO-
FESSA VALENTINA.

FESTVS Circumcisionis Dominicæ dies celebratus maximo concursu tum plebis, tum primorum vrbis. Concione habuit Illustrissimus Patriarcha, idem & Prorex, qui nostris etiam, pro sua humanitate, medius adsedit prudentibus. Porro tres dies proximi Cineribus, & octo etiã Christi Domini Corpori sacri, agitati in templo nostro mira musici concentus, luminum, florum, frondium, odorumque varietate. Congregatio Prouincialis acta hinc Aprili mense, tanto Patrum Professorum consensu, vt sex dierum spatio confecta res sit. Enituit vero tunc ciuium in nos amor ac benignitas; vt centum ferè socijs, qui hinc aderant, abundè suppetent omnia. Vno eodémque die concionati nostri in duodecim vrbis locis, quod & voluptati omnibus fuit, & admirationi. Excursiones hinc factæ sunt duæ in aliquot huius regni oppida, magno fructu: in quarum altera, illud multorum commouit animos. Cum initio affirmarent oppidani abfuturos plerosque à concionibus, quòd agrorum instaret cultus, nostrique nihil propterea retardati concionari cœpissent; ceteris ad concionem accurrentibus, agricola vnus è primis in agrum ire perrexit: sed bos alter, quo ad eam diem mansuetissimo semper vsus fuerat, iugum omnino repulit, domino, alijsque qui aderant, vel maxime contra nitentibus; quin etiam parum affuit, quin vnum exijs, qui iugum imponebant, cornu transfigeret.

K 4

Quare

Quare ratus agricola id omiffæ concionis caufa fieri, domum è vestigio redijt vnà cum socijs, & sub concionem iterum reuerfus ad aratrum, cum iugum fustuliffet, bos ipfe fponde, vt antea solebat, accurrens colla fubmiffit. Quod miraculi inftar ab omnibus habitum fuit. Multæ confelfiones à viginti, triginta, quinquaginta annis iteratæ: Atque, vt cetera omittam, qui à recipiendo noftrorū aduentu, feffe paullo ante fubduxerant, ij pofttea eofdem abeuntes non fine incredibili defiderio, lacrymisque profecuri funt.

C O L L E G I V M
V A L E N T I N V M.

VITÆ curfum, vna cum ftudijs confecit Philippus Tronconi fpectatæ probitatis, ingenij, atque doctriinæ. Hunc mox fequutus eft Pater Francifcus Soarez Lufitauus: qui grauis ac diuturni morbi moleftias, magno virtutis exemplo fuffinuit. Quanta vero fit apud Valentinos ciues, noftrorum opinio doctriinæ atq; prudentiæ, vel illud argumento fuerit, quod ad ftabiliendam nouis legibus & inftitutis publicam Academiam, delegerunt vnum è Collegijs. Piorum exemplorum narratione, verberatione, exhortationibus ab vno è noftris in publico Gymnafio habitis, & frequenti Sacramentorum vfu, vix dici potefit quantum profecerint Auditores in omni genere probitatis, præfertim Parthenici: ex quibus in noftrum ordinem adfcitus eft vnus è multis, in alios, plures. Monachus quidam per errorem dimiffus è Religione, (quod contra Pij V. Pont. Max. Bullam de illegitimis,

gitimis, credebatur professionem emisisse) vxorem duxerat bona fide, ex eaque per annos octo, duos susceperat liberos. Sed cum graui ac diuturno mœrore tabesceret in dies, statuit nostros adire solarij causa, sibi omnino persuadens, id factum ob vitæ prioris mutationem, nulla licet sua culpa. Sacerdos autem noster, re diligentius explorata, animaduertit tandem eum vere fuisse, & esse religiosum, atque adeo irritum esse matrimonium: idemque mox sensere viri alij non indocti, quos pœnitens ipse consuluit. Itaque relicta vxore, filijs, domo, bonisque omnibus, lætus & alacer redijt ad cœnobium, ei gratias agens ex animo, qui se sibi Deoque reddidisset.

COLLEGIUM GANDIENSE.

QUIDAM nostrorum operâ eò deductus est, vt inuistam alteri infamiæ notam declararet in medio foro, conuocata ad eam rem hominum multitudine. Missi Patres duo ad oppida quatuor, non sine ingenti animorum lucro, domum remigrarunt. Sodalium opera soluti sunt vinculis 150. Illustrissima. D. D. Ioanna à Velasco Ducissa Gandiensis, optimè de Societate merita, plurimas easque insignes nobis misit Reliquias Sanctorum, & thecas etiam, atque imagines fictas, auro gemmisque fulgentes, quibus eæ includerentur; Regium planè munus. Ad eas vero ritè collocandas in templo nostro, instituta fuit pompa percelebris, quâ Dux ipse, vt est pius, & ordinis nostri studiosus, honestauit facem manu gestans accensam, cum cere-

ro Magistratu, virisque primarijs, quos Nostri ardentibus cereis pro templi foribus expectabant. Igitur locatę Reliquiæ ad utrũque arę maximæ latus, prægrandibus ligneis thecis duabus. Postridie vero res diuina solemnĩ ritu peracta, adstantibus Ducibus, vnoque è nostris Sanctorum laudes prædicante.

C O L L E G I V M

CÆSARAVGVSTANVM.

OBIIT pridie Kal. Octob. Pater Andreas Perez, Iumillæ in Murcia regno natus, annorũ septuaginta sex, Societatis vero quadraginta octo, Coadiutor spiritualis formatus, operariorũ Societatis exemplar; vir plane indefessus, & in audiendis, egentium præsertim, confessionibus assiduus. Quam ad rem vt esset expeditior, quotidie mane sub orationem rem diuinam faciebat. Cuius rei facultatẽ per aliquod tempus, ob aciem oculorum obtusam, amiserat. Sed iterum eam precibus potius, quam alijs medicamentis, obtinuit. Erat natura simplex, integer, candidus, prudens tamen & cautus, humilis, mitis, læta semper ac serena fronte, reidentiq; vultu. De anteaqtę vitę genere, & abiectis officiis iucundẽ læpius loquebatur: ægros tum domi, tum foris frequens inuisebat: curabat diligenter, ne condonationum Pontificiarum lucra sibi, alijsve & viuis & mortuis, vllõ modo perirent. Patientiæ vero specimen dedit, cum in omni vita, tum vero potissimum morti vicinus. Quo etiam tempore, mente erat in Deum semper intenta, vt socio ad eam rem adhortanti responderet: In quo igitur mentem

mentem defixam esse oportet, nisi in vno Deo?

MISSIONES quattuor hinc factæ, multorum animi salutem attulerunt. In oppido quodam instituta est Sodalitas Sanctissimi nominis IESU, ad tollendam prauam iurisiurandi consuetudinem, in alio extinctæ faces discordiarum inter Magistratus & Clerum, quæ ingens minabantur incendium. Cuidam hæretico, iam iam publicis flammis vrendo, lux veritatis affulsit vnus è nostris opera; ita vt quo antea fuerat obfirmior in errore, tanto deinde arctius catholicam fidem amplectaretur, eandemque chirographo testaretur. Femina quædam flagitiosa iracundiæ vi, quasi furijs agitata, sese præcipitare voluit in Iberum; dùmque rupe conscensa, hæret anceps ac dubia, equitem conspicatur in medijs vndis, magnis vocibus acclamantem: Age, ne dubita in profluentem te dare præcipitem: ipse enim te cadentem excipiam, ac tuebor illæsam. Quo illa viso, ac voce petterrita, Christi IESU nomen ac numen implorat, equitèque illicò ab oculis discedente, redit ad se, factique pœnitens venit ad nos, salutaribus pœnitentiæ aquis expianda.

COLLEGIUM BILBILITANVM.

ERAT summa inter Priorem quendam & Canonicos Regulares, à multis annis de iurisdictione contentio; multiq; viri graues nullum non mouerant lapidem, vt eos ad concordiam reuocarent, irrito tamen conatu. Denique iussu Catholici Regis, ad Archiepiscopum Cæsaraugustanum delata

delata res erat, ut eam pro arbitrio, sua sapientia & auctoritate componeret. Is post longam consultationem lata quidem iam, sed nondum tamen promulgata sententia, excessit è viuis. Quare res eodem, quò prius recidit. Postremo igitur ab vtrisque litigantibus, Magistri cuiusdam Dominicanæ familiæ, & Collegij nostri Rectoris fidei arbitrioque commissa, & multis vtrò citròque agitata, honestis vtrunque propositis conditionibus, optato tandem aliquando fine, Deo benè iuuante, conclusa est, & quo firmior esset in posterum, publicis tabulis consignata. Quæ cum postero die in exhedra, præsentibus concordiaë testibus, recitata fuissent, & vtriusque partis auctoritate rursus confirmata, mutuis omnes amplexibus sibi gratulantes, vix lacrymas tenere potuerunt. Fuit ea concordia ciuitati vniuersæ non minori exemplo, quam antea fuerat offensionis.

SCHOLÆ florent & numero auditorum & fructu. Scholasticorum egestati subuentû in tempore, nec sine exemplo. Nam cum altissimæ niues ita vias omnes obsedissent, quæ ducunt ad pagos vicinos, quo illi de more stipis causa itabant, triginta è nostris qui in vrbe restiterant, istis ne fame perirent, per aliquot dies ad victum necessaria domi suppeditarunt. neque his tantum benigne factum, sed etiam alijs, qui fores gregatim, fame stimulante, pulsabant. Egentissimus quidam Scholarum nostrarum alumnus, puellas duas apud ipsarum Patrem, virum honestum, docebat quotidie legere. Earum altera pudoris oblita virginis, verborum lenocinijs iuuenem aggreditur: at ille grauioribus eam verbis obiurgans, castissimi quondam Iosephi exemplo, domo cessit, relicta stipendij

dij parte nondum sibi perfoluta, tametsi ea vehementer ad victum indigeret.

COLLEGIVM
TARASONENSE.

VTRAQUE Congregatio suos hoc anno progressus habuit, ea præsertim, quæ constat ex clero & ciuibus. Frequentant enim carcerem publicum & nosocomium: comitantur Eucharistiam cereis collucentibus, quotiescunque ad Sodales defertur ægrotantes. Altera, quæ Scholasticorum est, quattuor è suo numero peperit Carmelitis, totidem Nobis. Multorum odia nostris suadentibus consopita. Itum in oppida nostris nunquam exulta muneribus, multique è demōnis faucibus erepti.

COLLEGIVM
BARCINONENSE.

EXEVNTE Augusto exijt è vita Pater Thoribius Mansan Hispalensis annorū sexaginta duorū, Societatis vero quadraginta duorū, varijs morborū generibus, ac præsertim asthmate diu afflictus, singulari patientiæ ac ceterorum virrutum exemplo. Munera Societatis fructiosius hoc anno, quam superioribus obita. Concionati sunt duo, domi alter, alter vero in Parœcia Urbis primaria, tanto ciuium concursu fructūque, quantum multi nunquam ab annis quadraginta se vidisse meminerunt. Pœnitentibus Confessarij pares esse non poterant.

Lacry-

Lacrymæ, singultus, suspiria, latentem in animo dolorem non obscure testabantur. Fuit in ijs, qui cum vi doloris oppressus iaceret humi, iuclusa voce, sensuque propè extincto, sacro inunctus sit oleo. Vbi vero se collegit, rectâ contendit ad Patrem, quem audierat concionantem, ad eiusque pedes supplex abiectus, magnis vocibus diuinam misericordiam implorauit. Multis reluctantibus seruatur Senatus Regij decretum, quo nostris duntaxat data Prouincia, deducendi capite damnatos ad supplicium. Collybi genus iniquum, quod multorum damno vsurpâ iam cœperat, à Nostris & verbo & scripto confutatum, simulque ostensum, qua ratione ad iustitiæ normam reuocari possit. Prorex familiæ nostræ percupidus, diebus Dominicis ad nos ventitat Sacramentorum caussa, eiusque vestigijs insistunt plurimi. Congregatio nobiliorum duos singulis hebdomadis submittit ad vinctos, & ægros, vt ad eorum libertatem & salutem incumbant.

C O L L E G I V M
G E R V N D E N S E.

C A T E C H E S I S tribus tradita locis, incredibili turba, profectuque puerorum. Templum ornatum lipsanothecis duabus, magni splendoris ac pretij. Hoc anno, ipso videlicet conceptę Virginis Mariæ festo die, data primum candela Fundatori Collegij a P. Visitatore, qui forte tunc aderat.

DOMVS

DOMVS PROBATIO-
NIS TARRACONENSIS.

DISCESSIT è vita primùm Martinus Alanda rerum domesticarum administer anno ætatis sexagesimo sexto Societatis vero trigesimo sexto externis ac domesticis æque carus propter mores suauissimos, & rarius vitæ exemplum. Deinde Dionysius Nebotum in tertia probatione versatur anno ætatis trigesimo sexto Societatis decimo tertio diu in ea professus humaniores litteras magna cum laude; quibus etiam reliquum vitæ cursum dicarat, annuente P. N. Generali Postremo Coadiutor vnus antiquior, & nouitij duo scholares. Non solum tyrones, quorum fuit hoc annoingens multitudo, ad omne pietatis genus ex præscripto legum nostrarum exercentur; sed ad externos etiam quoad fieri potest, redundat utilitas, quâ concionum, & exhortationum ad Virgines sacras, quâ catechesis & exemplorum, quæ in Aduentu præsertim & quadragesima, ante verberationem narrantur in templo, quâ Sodalitatis quotidie magis, magisque efflorescentis. Sodales duo, eius memores religionis, quam Sodalitas ipsa profiteretur, cum grauibus affecti fuissent iniurijs, ultionis consilium libenter abiecerunt.

MINORESSAM profecti duo Quadragesimali ieiunio, mirabiles animorū motus excitarunt. Ausetanus Episcopus, in cuius est illa diœcesis, ducentos nobis aureos attribuit, ad sacellum extruendum supra speculam illam, vbi olim B. Pater Ignatius, prima suæ sanctitatis vestigia non leuiter impressa

pressa reliquit. Primus lapis in in fundamento locatus ipso Christi Domini ab inferis redeuntis die, adstante Canoniorum Collegio, ciuitateque vniuersa, multisque alijs ex oppidis pagisque finitimis. Sacris rite peractis, Concionator noster, Pontificis nomine, quadraginta dierum condonationem concessit omnibus, qui sacris interfuerant.

C O L L E G I V M
B A L E A R I C V M,

BEATÆ Virginis cœtus seminarium quoddam est clericorum, ac religiosorū virtute præstantium. Cuccensis Regis Legatus, Regi ipsi propinquus, à nostris vna cum filio imbutus catechesi, sacro mox fonte lustratus est. Is acceptam à Mauris in odium susceptæ religionis iniuriam, vlcisci se velle omnino negavit, quod esset christiana lege prohibitus. Eum mox sequuti sunt Legatus alter eiusdem Regis, & famulus quidam Legati prioris, qui diu æger dubio vitæ periculo, vbi saluari tindeus est aqua, è morbo conualuit. Multi subscriptioni parentis nostri Ignatij, saccòque sanitatem corporis acceptam referunt. Præfecta cœnobij cuiusdam, in magno vitæ periculo Beatum Ignatium, sepe vocatum, se vidisse testata est, eòque discedente, melius habuisse: allatam vero ad se postridie eiusdem imaginem, quam summis votis expetierat, cum vidisset, Hæc, inquit, est facies Sancti Ignatij, quam vidi. Alia quædam nobilis femina assiduis, iisdemq; grauissimis affecta doloribus, vt nullam quietis partem capere posset, vt primùm eiusdē sacci partem ei corporis parti applicuit,

applicuit, vbi acrius dolor vrgebat, eo repenti se-
dato, somno correpta est, breuique omnino sanata
Alia item femina grauius æstu febrique iactata,
cum eandem facci partem admouisset auriculæ, vbi
dolor erat vehementior, subito dolor omnis in
alteram transfatus auriculam, eiusdem adiuuente
facci tandem omnino depullus.

COLLEGIUM VRGELLENSE.

IMPOSITVM hoc anno fastigium templo, li-
beralitate Fundatoris. Multorum eda inuete-
rata nostrorum ope restincta. Fructus præcipuus
exitit ex missionibus in pagos circumiacentes: in
quorum vno vir, ceteroquin honestus ac diues, qui
neglectis matrimonij legibus duodecim annos im-
purè vixerat, vxore mortua; generali confessione
expiatus à nostris, pellicem ipsam, multis difficul-
tatibus superatis, duxit vxotem. Multorum præ-
terea paci, famæque prouisum. Pyxides alicubi lig-
næ asseruando Christi corpori, cum argenteis,
piorum eleemosyna, commutata.

COLLEGIUM ILERDENSE.

ILERDAM Nostris, flagitante Magistratu, Qua-
dragesimalium concionum causa non semel
profecti, sic ad pietatis studium, & Societatis amo-
rem animos ciuium accenderant, vt de ea apud se
retinenda sedulo cogitarent. Quare cum Vicarius
Episcopi, vt erat diuinæ gloriæ & salutis animorū
L studiosus,

studiosus, octo millia nummum aureorum testamento legasset, ædificando nobis Collegio, iisque mercator quidam prædiues, ac pius, adiecisset duo millia, & eques alius in primis honestus tria millia, D D. Virgilius, qui nunc inibi feliciter sedet, eodem incensus studio, summa contentione agere cœpit cum Patre Prouinciali de Residentia, quam primum in ea vrbe constituenda. Missi igitur eo consilio Patres aliquot, aliquamdiu apud Pontificem ipsum commorati, & in vrbe, & in reliqua diœcesi fructuosè operâ collocarunt. Sed, vt commodius munera Societatis obirent, in ædes immigrarunt hoc anno Pontificis benignitate conductos, ipso videlicet conuersionis Beati Pauli die festo. Hic liberius ad omnem utilitatem nostrorum excurrit industria. Concionatus in eade maxima Residentiæ præfectus multorum commodorum & restitutiones aeris alieni factæ nonnullæ, & Baro quidam cum ciuibus reductus in gratiam, & multi ter singulis hebdomadis, audito prius exemplo de vita moribusque Sanctorum, in se verberibus pie sæuierunt. Nec ita multo post Senatus communi consensu, oppressa licet aere alieno ciuitate, aream nobis attribuit satis amplam futuro Collegio, coemptis aliquot ædibus in vrbe media, vicoque præcipuo.

R E S I D E N T I A P E R P I N I A N E N S I S.

EDIDIT & Perpinianensis ager hoc anno fruges tempestiuas ac lætas. Aluit è Nostris septem; à quibus est diligenter sexcultus. Ædes, que angustæ

angustæ erant & obscure, laxatæ sunt, ita vt duodecim capere possint, & libris ceteraque instructe suppellectili tum domestica, tum sacra. Crebro itum ad vicinos pagos. Illustrissimus Ellensis diœcesim lustraturus, vnum è Nostris secum duxit, qui conciones haberet ad populum, & exhortationes ad clericum; &, vt omittam confitentium atque communicantium multitudinem Episcopus ipse eodem comite sacerdote, diuertere voluit in cœnobium quoddam in vasta solitudine situm, vt sibi Deoque vacaret. Hic quatuor & èo plures horas in meditatione rerum cœlestium, ex præscripto Beati Patris Ignatij consumens, pedem è cubicali porta, nisi sacrificandi causa, non extulit; nihilque omnino prætermisit, quod vel ad notas exercitiorum, vel pœnas corporis, vel Patris monita pertineret. Cùmque ingenio, doctrina, & rerum spiritualium vsu in primis excellat, gratias agebat Deo, qui tot tantorumque bonorum participem fecisset Ignatium. Eius in nos benignitas largior, quàm pro viribus; vt freno sæpe coercenda sit. Eius exemplo ceteri omnes Societatem mirifice colunt, & obseruant, nobisque necessaria abunde suppeditant. Ac ne rebus ad voluntatem fluentibus effarremur, non defuerunt qui nos acrius oppugnauerint, quos tamen silentio, spèque vicimus.

HOMINIS cuiusdã grauer ægrotantis, confessio-
nem audire cœperat sacerdos noster: ea re cognita,
frater illius veritus ne Patris nostri suasu, duodecim
millium aureorum ad nos veniret hereditas, quã
ipse certa iam spe & animo præcepisset, aduersis de
nobis rumoribus dissipatis, aditus omnes ad egrum
præcludere Patri conatus est: qui tamen ne defere-
ret hominem de nobis bene meritum, per speciem
salutationis

salutationis extreme clam ad eum ingressus, ceptam confessionem integre excepit. Vbi vero, fratre mortuo, ne obolum quidem ex tanta hereditate, testamento etiam ab annis quinque condito, sibi relictum esse comperit, seipsum grauiter incusans venit ad Patrem, ab eoque fixis humi genibus, & manentibus lacrymis, veniam petijt. Instituta cæpta Sodalitas Dei Matris, quæ sic ciuium animos ad eam accendit, vt iam alumnos numeret octoginta. Primus in eam nomen dedit Episcopus: eius exemplū mox secuti Canonici sex e primoribus, Tribunus item militum, & honestissimi quique ordinis equestris, Iuris consulti, medici, ciuēsque non ignobiles. Milites præsidarij, ægri etiam, & vincti oratione, consilio, operaque iuuant nostrorum. Dux vero horum non immemor officiorum, impetrauit nobis à Rege tributū cuiusdam remissionem, quæ aureis amplius mille æstimatur: quam Rex ipse, pro sua in Societatem beneuolentia, perhonorificis verbis concessit; significauitque præterea gratissimum sibi esse, quod sedem Nostri figerent in eo Gallia, Hispaniaque confinio.

P R O V I N C I A

B Æ T I C A.

BÆTICA Prouincia duodeuiginti domicilijs complectitur socios quadringentos octoginta quatuor: Sacerdotes centum octoginta tres; Studiosos septuaginta duos; Coadiutores temporales centum